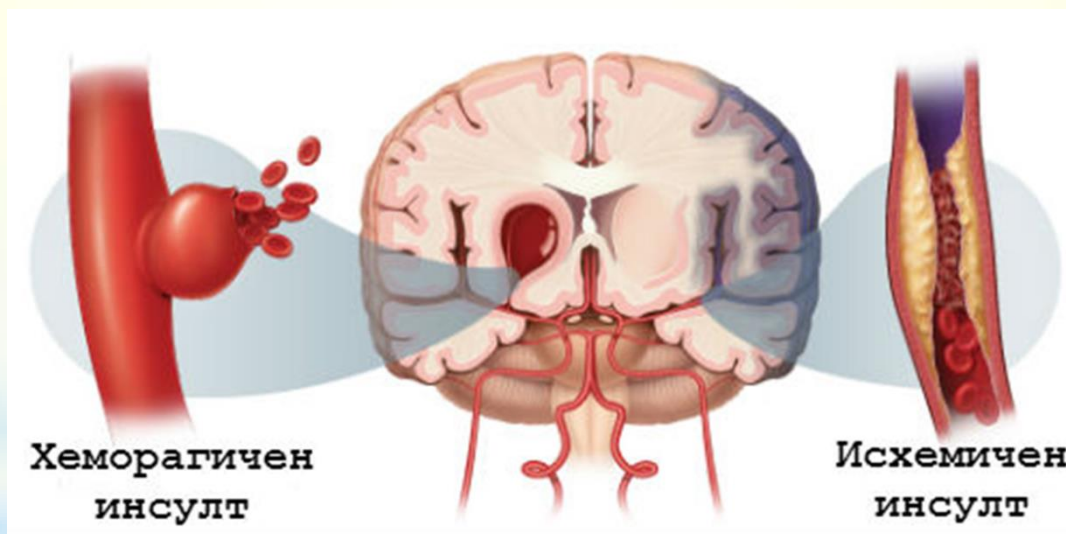

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“
ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Лекция №4

**ПРЕВЕНЦИЯ И РЕХАБИЛИТАЦИЯ ПРИ
БОЛНИ С МОЗЪЧЕН ИНСУЛТ**

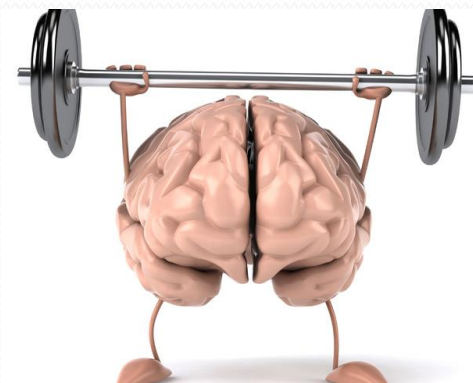

Доц. Таня Мегова, д.п.

Мозъчният инсулт е остро нарушение на мозъчното кръвообращение.

Исхемичните мозъчни инсулти представляват приблизително 87% от всички мозъчни инсулти. Физически активните индивиди имат по-нисък риск от инсулт в сравнение с тези индивиди, които са с ниска физическа активност. Тази зависимост се дължи на положителния ефект който оказва физическата активност върху телесното тегло, кръвното налягане, серумния холестерол и глюкозния толеранс.

Кинезитерапията е неотменна част от комплексния терапевтичен подход на болните с мозъчен инсулт. Всеки болен, независимо от възрастта, трябва да се рехабилитира по начин, който дава възможност да се развие максимално неговия потенциал

В началото след инсульта се получава потискане на функциите и вялост на мускулите. После започва проявяване симптомите на инсульта, колкото по – рано се появи спастичност, толкова „по–добро“ възстановяване. Лечението започва от проксимални към дистални мускулни групи, ако работим обратно мускулния тонус се повишава.

Невъзможно е да бъдат наслоени нормални физиологични движения върху болестни двигателни схеми. Поради това болестните движения първо трябва да бъдат потиснати и след това да се изградят нормални движения.

Етапи в лечението на Бобат

1. Потискане на спастичността като се използва мануален контрол върху т.нар. ключови контролни точки – от проксимално към дистално. Главния подтискащ модел е обратен на спастичния.
2. След намаляване на спастичността се преминава към активно раздвижване на болния, като се използват различни прийоми – рефлексни, равновесни реакции и др.
3. Постигане на статичен контрол в пространството, като се стимулира активния усет се постига изработване на сложни равновесни реакции

Периоди в развитието на мозъчния инсулт

1. Най – ранния е коматозния. При него активните движения при болния липсват. Парализираните крайници са тежки, вяли и отпуснати. Понякога се наблюдава отклонение на главата и очите към здравата страна. В този период грижите са насочени към сърдечно съдовата и дихателната дейност.

2. В периода на diashisa болния е в съзнание. Двигателния дефицит е силно изразен в засегнатите крайници – хемиплегията е вяла. Волева двигателна активност в крайниците липсва. Парализираната ръка е прибрана до тялото, паретичният крак е във външна ротация и плантарна флексия. При лека степен на засягане парезите доминират предимно в дисталните сегменти на крайниците. Рехабилитацията е предимно пасивна. Обръща се внимание на правилната позиция на крайниците с оглед предпазване от порочните положения.

3. Период на двигателния дефицит. Появяват се ясни пирамидни белези: повишаване на мускулния тонус, болестно усилване на сухожилни и надкостни рефлексии, наличие на патологични рефлексии. Физиотерапията е най-активна през този период.

Счита се, че двигателното възстановяване на болния хемиплегик започва от началото на мозъчния инсулт.

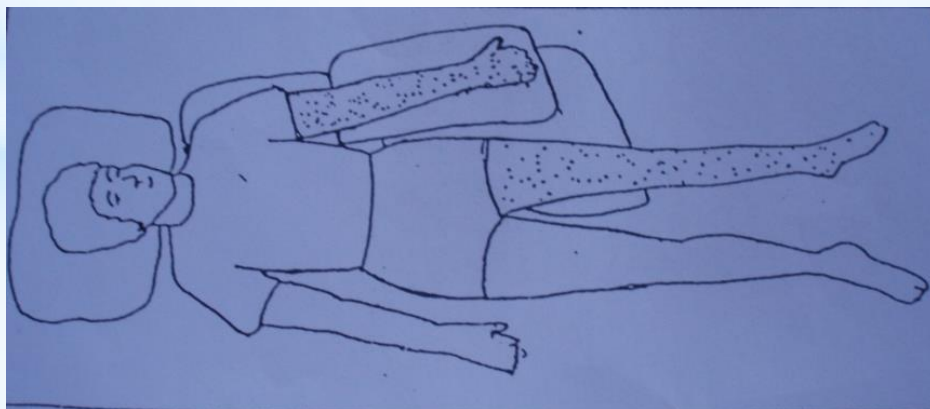
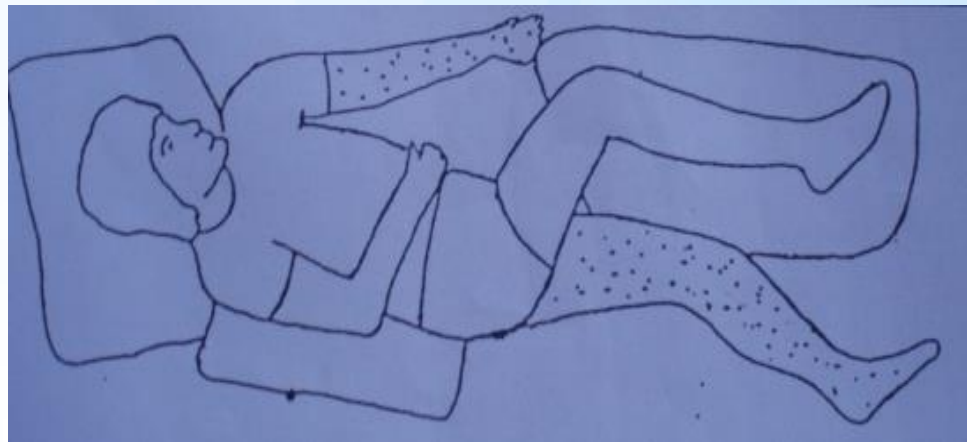
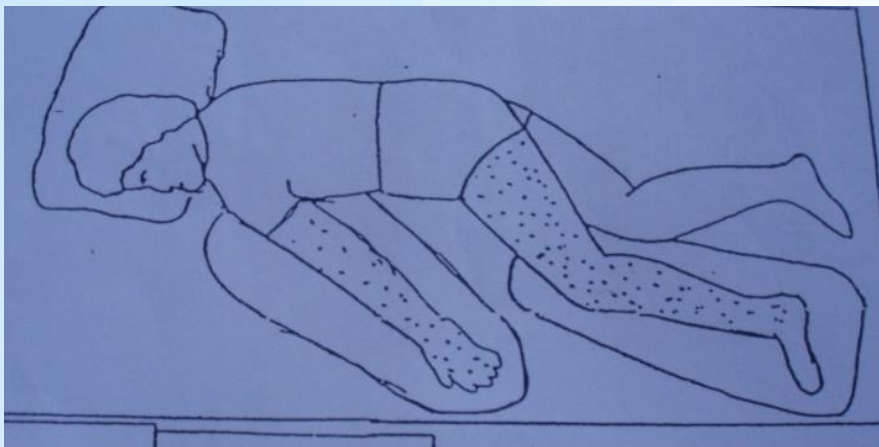

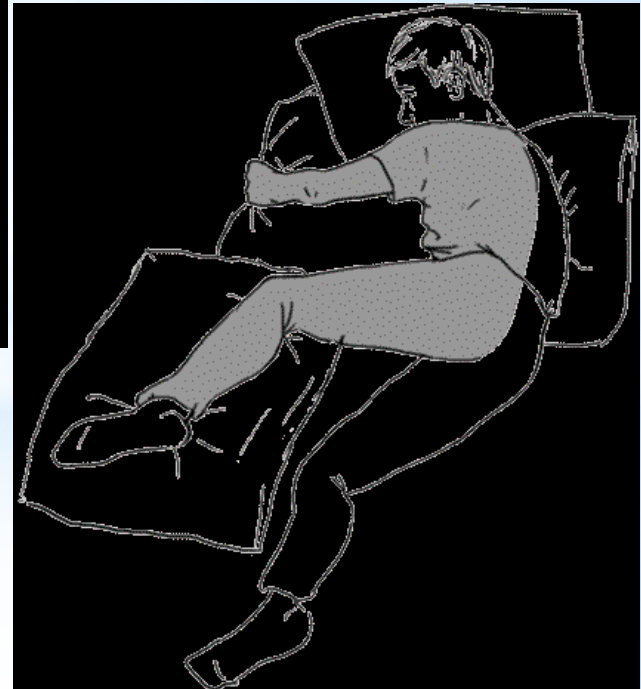

1. **Остър период** (ранен период) – първите 7-10 дни.
Прилага се

- ЛЧП;
- Дихателна гимнастика;
- Вибрационен масаж на гръден кош;
- Пасивни упражнения (от проксимални към дистални стави);
- Автопасивни упражнения;
- Упражнения за здравите крайници;

Лечение чрез положение

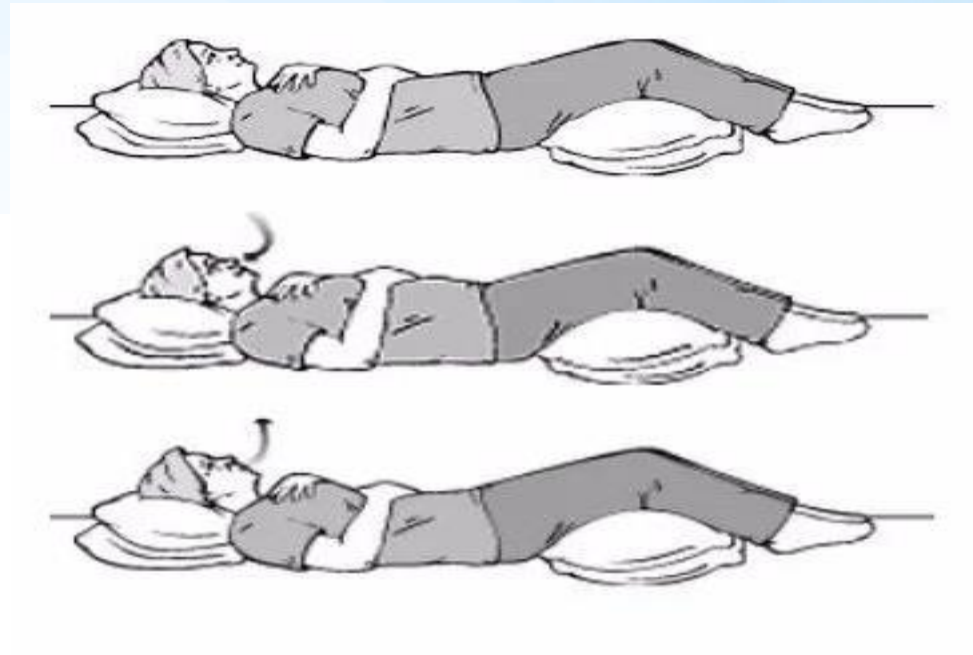
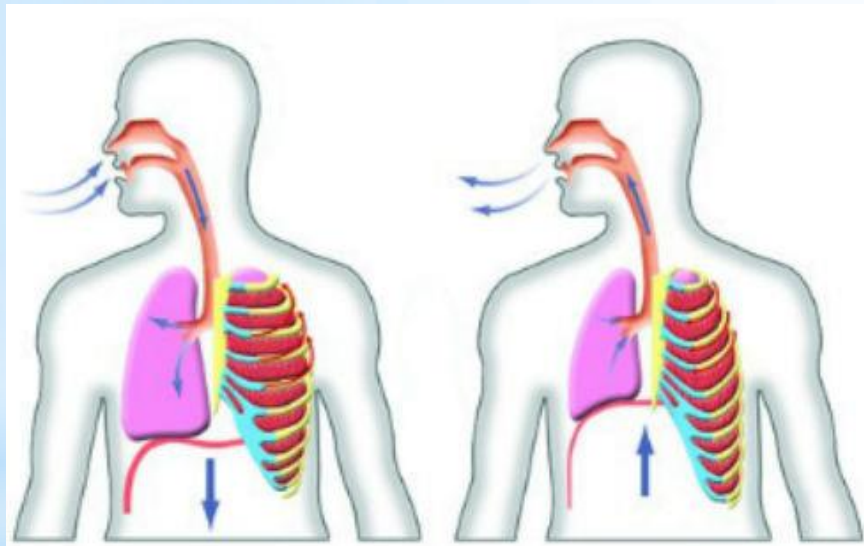

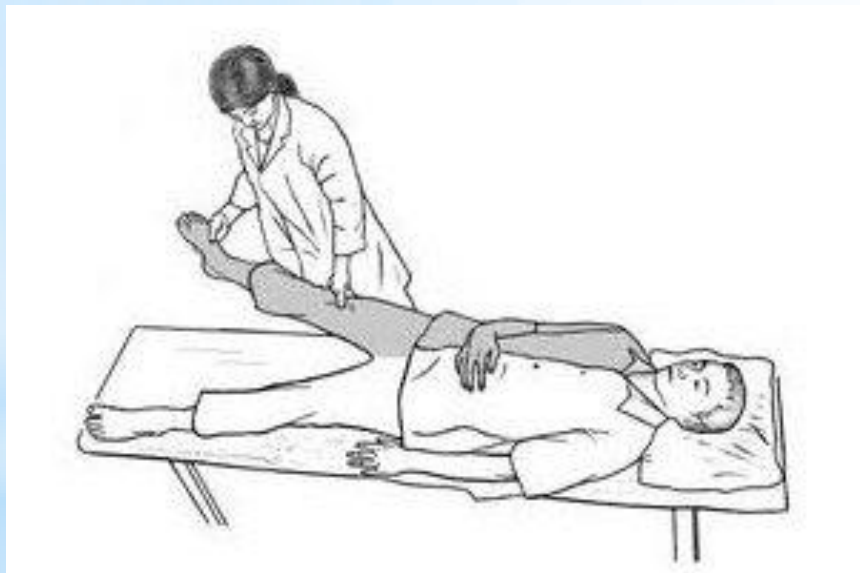
Коригиращите позиции по Бобат (лчп),

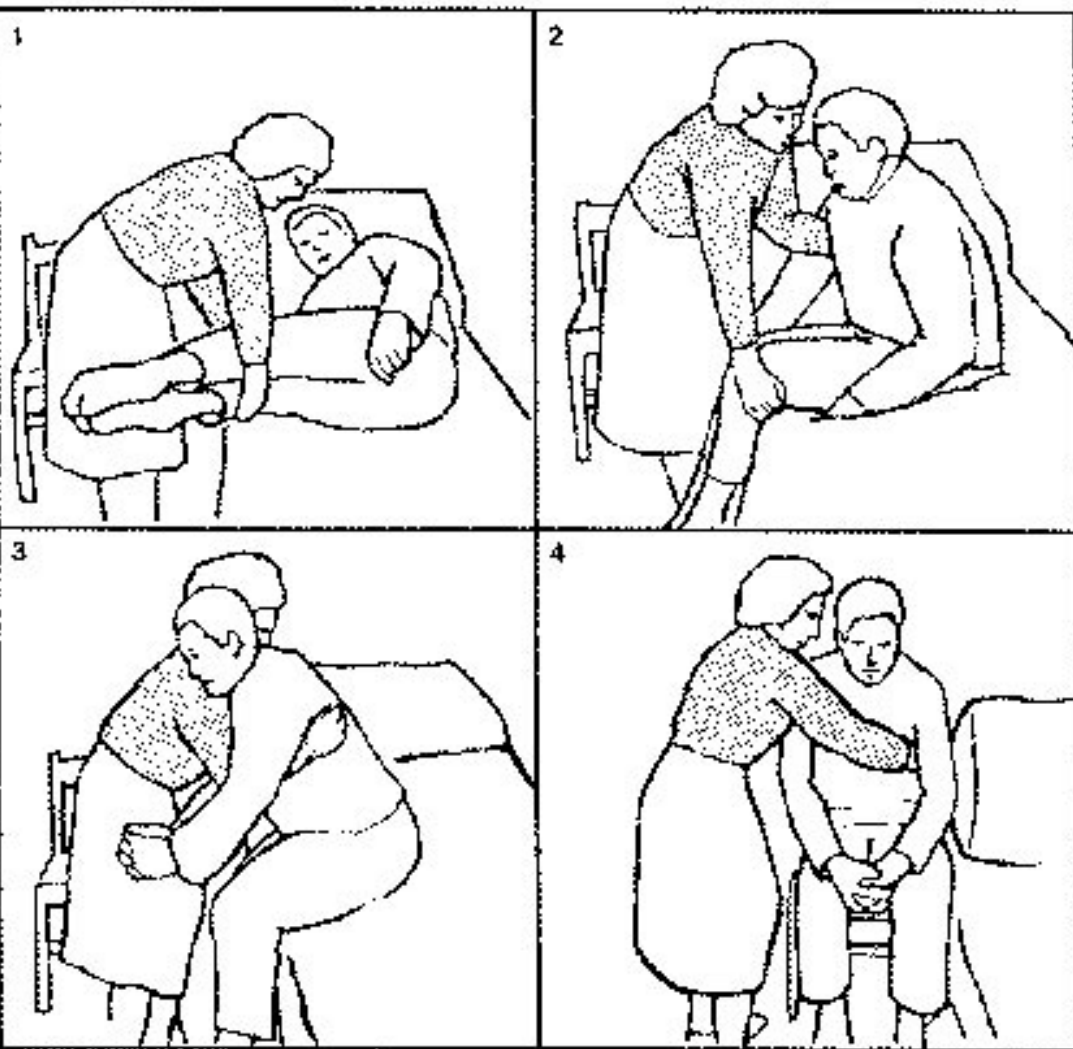
Чрез тях се намалява спастичността, пре моделира се кинестатичният усет за правилно положение на телесните сегменти.

Дихателна гимнастика

Пасивните движения

2. Ранен възстановителен – първите 6 месеца, той се разделя на два подпериода.

- **Първият – до 3 месец**, в който се възстановяват активните движения и силата на паретичните крайници.

- **Вторият – от 3 до 6 месец**, през които се възстановяват сложните двигателни навици.

3. Късен възстановителен период – от 6 месец до 1 година. През който продължават да се възстановяват двигателните навици но и речта, статиката и трудовите навици. Основна задача на кинезитерапията е обучение за изпълнение на дейности за независимост в домашни условия.

4. Резидуален (остатъчен) период – след 1 година, през който се възстановяват остатъчните по-леки нарушения.

Целта на рехабилитационната програма при болни с МИ е подобряване на двигателните възможности, постуралната стабилност и походката .

Подготвителна част

- и.п. Тилен лег с длан на коремната стена. Вдишва се през носа като се издува корема, издишва се през устата и се стяга коремната мускулатура.
- И.п. Тилен лег, дланите се поставят в долната част на гръдния кош. Издишва се бавно през устата. Статичните дихателни упражнения се повтарят два, три пъти.
- И.п. Тилен лег. С лакти се осъществява натиск към леглото за 2-3 сек и се отпуска 2-3 сек. Упражнението се изпълнява **без задържане на дишането**. Дозировка- 2,3 пъти.

Основна част

- И.п. Тилен лег, незасегнатия горен крайник хваща засегнатата ръка, така че палецът да сочи тавана. Болният си флектира коляното, поставяйки цялото стъпало на опората. Упражнение: извършва обръщане на засегнатата страна и преместване в леглото. Връща се в изходно положение. Извършва обръщане на незасегнатата страна и отново заема и.п.
- И.п. Седеж. Упражнение: седеж със спуснати крака. Повдига се главата и се завърта по посока на движението.

- И. П. Седеж. Упражнение: наклон на тялото напред и вертикализиране. дозировка: 2-3 пъти.

И.п. Седеж на леглото със спуснати крака (90° в ТБС, коленни и глезенни стави). Упражнение: вертикализиране и сядане на стол (колкото вертикализирането е по-бавно, толкова е по-трудно).

- и.п. Седеж, с опора на двете ръце (напред, настрани и назад). Упражнение: пренасяне на тежестта на тялото в предно задна и странична посока. Дозировка: 30 сек.

- Същото упр се повтаря и от стоеж.

- И.п. седеж. Пред маса, с опора на лакътя само на засегнатия крайник. Упражнение: извършват се дейности с незасегнатия горен крайник (пресягане и задържане, преместване на предмети, пъркаляне на малка топка и др).

- и.п. Седеж със спуснати крака. Упражнение: пренасяне на тежестта на тялото настрани с и без опора на длани (при пренасяне тежестта на единия хълбок, главата и трупа се накланят в противоположна посока). Дозировка 30 сек.

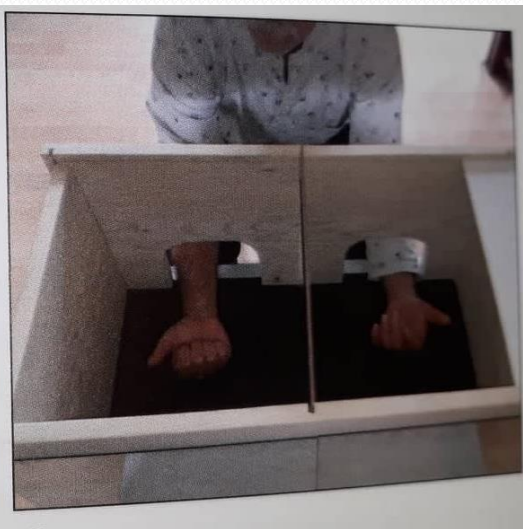
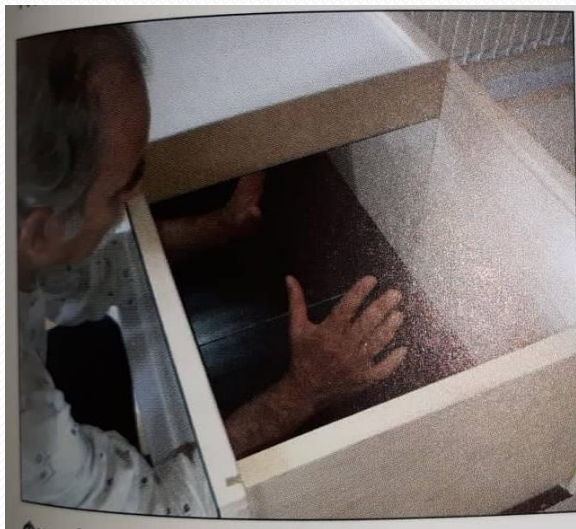
- и.п. Стоеж. Упражнение: различни видове ходене.

Заклучителна част.

- и.п. Тилен лег със затворени очи. Упражнение: активни упражнения за горните и долните крайници . Тялото е отпусната и се диша свободно.

Огледална терапия (Mirror therapy)

Огледалната терапия се основава на принципа за стимулиране на движение в засегнатия крайник чрез визуални сигнали, произхождащи от другата страна на тялото.

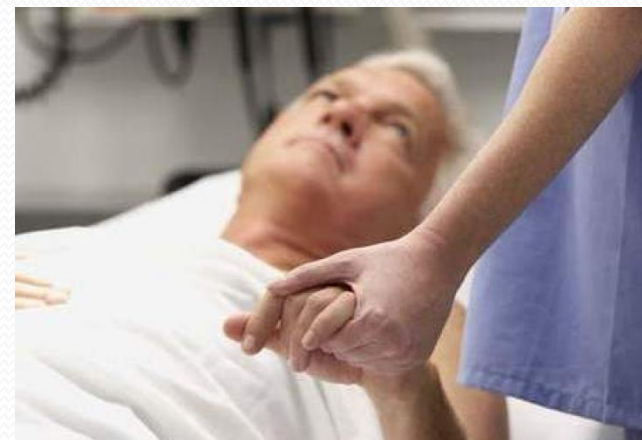
Принудително-индуцираната двигателна терапия цели интензивно (4-5 часа/дневно) обучение на засегнатата ръка чрез ограничение (имобилизация) на незасегнатата ръка в продължение на поне 5-10 (30 мин. на ден) дни. Терапията подобрява функционалното възстановяване.

Принудително индуцирана двигателна терапия”

Важно условие за приложението на терапията е, че болните трябва да имат поне 20° екстензия на китката и минимална екстензия на пръстите. Да нямат голяма спастичност в мускулите на горния крайник. Без значителни проблеми с равновесието. Давност на заболяването минимум 7 месеца.

Предимствата на терапията – подобрява функцията на горния крайник. Тя е по-ефективна при болни със загуба на сетивност.

Недостатък е фактът, че практическото ѝ приложение създава значителни затруднения на болните, което бързо ги демотивира и отказва от терапията.

Методиката на Бобат е изградена въз основа на неврофизиологичната интерпретация на двигателните смущения при увреда на ЦДН. Основния проблем на тези болни е не липсата на мускулна сила, а неспособността за насочване на нервните импулси към точно определени мускули и невъзможността за двигателни комбинации.

Прекомерното усилие води винаги до увеличаване на спастичността.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО